

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha рік	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha рік	\$2.00	Three months	\$2.00
B Джерсі Сіті і закордоном:			
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha рік	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha рік	\$2.75	Three months	\$2.75

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y.
BRyant 9-0682.

Пожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРЕТЯ СЕСІЯ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

Цього вітківка розпочала свої треті наради Асамблея Об'єднаних Держав. Це є міжнародна трибуна, встановлена для замирення світу, яка дає змогу заступникам різних держав, навіть і найменших, мати слово у найважливіших міжнародних справах нарівні з представниками найбільших потуг. Усі делегати можуть висловитись, критикувати, давати признання, чи осуджувати, висказувати жалі, чи пропонувати зміни. Асамблея може навіть зарядити слідство, але рішення не може. Проте вже це одно, що в ці небезпечні часи є якесь міжнародне тіло, де можуть сходитись і дебатовати представники понад 50 держав, є справою великого значення. Бо коли люди це сходяться і радять, то це завжди є надія, що зговоряться.

З такою надією втас світ цю нову сесію Асамблеї Об'єднаних Держав, хоч крім надії мало є такого, на чім можна б оперти сподівання, що в Парижі договоряться до чогось такого реального, що облекчило б — як висловився секретар стейту Маршал — „незвичайно критичну світову ситуацію“.

Є дві справи, які готові викликати найгостріші дебати в Парижі в часі наради Асамблеї Об'єднаних Держав. Першою її найголовнішою є справа Німеччини, а другою справа Палестини.

Та остання справа набрала особливої актуальності через вбивство гр. Бернадотта в Єрусалимі, що був офіційним представником Об'єднаних Держав, висланим до Палестини в ролі посередника. Його завіт в справі Палестини є в Асамблеї, але він мав представити його особисто. Трагічна подія, яка з ним скоїлась, цьому перешкодила й дуже ускладнювала цілу палестинську проблему. Тому й вона готова стати центром уваги, не меншим, як справа Німеччини.

Легко передбачити, що як тільки почнеться дебата над Німеччиною, то водночас прийде порушувати цілий ряд інших важких справ, зв'язаних не тільки з європейськими країнами, але й з іншими. Та сама сила, що не подає руки до згоди в справі Берліна й цілої Німеччини, не хоче згоди й в багатьох інших країнах, що вже опинились у сфері советських впливів, чи намічені на сателітів Москви.

Згідно зі статуту Об'єднаних Держав, Рада Безпеки мала б полагоджувати ці справи, які буде обговорювати Асамблея. Тому, що Рада Безпеки через вето Советів як би спараліжована, Асамблея буде свідком взаємних обвинувачень представників тих великих потуг, що становлять Рад Безпеки і в ній рішення.

Отже буде по одній боці Росія зі своїми сателітами, а по другій весь свободобольний світ, що ще не стогне в ярмі кремлівських диктаторів. Правдоподібно почуємо про нові аморальні вчинки Советів на міжнародному ґрунті. Знов зі советського боку будуть нові нахабні напади на „американський імперіалізм“ і т. п. Це певне. Але хіба на те не скликав Асамблею Об'єднаних Держав! Знаємо з давньої практики, що Совети вживають того роду міжнародні зібрання на пропаганду і напасти на демократичні країни. Їх нахабність на таких зібраннях є загальною звісною. Питання, як поведуть себе тепер демократії, що це знають і яку вони запропонують нову програму стримання советської агресії та пропаганди, яка спиняє замирення світу. Світ же на позитивну програму, а не на обвинувачення, з якими він уже добре обзавився, і без наради третьої Асамблеї Об'єднаних Держав.

Від виконного Органу Української Національної Ради

Українська Національна Рада, створена в липні 1948 р., як представництво волі українського народу, доручила ведення національно-політичних справ Виконному Органу, що за свою діяльність відповідає перед Національною Радою. Минувала доба розбиття, незгоди і внутрішньої боротьби, що нищила сили нашого народу. Як і інші культурні народи ми маємо єдиний політичний центр, одну волю і дію.

Згідно з постановами Національної Ради Виконний Орган намітив такі головні завдання своєї роботи:

- зміцнити зв'язок з нашим народом на Україні;
- правильною інформацією та організацією народних сил підтримувати в народі віру в визволення;
- підсилити внутрішню організацію і єдність між українцями для успішної боротьби за волю України;
- вести постійну інформацію в світі про Україну та про визвольний рух нашого народу;
- бути в тісному зв'язку з народами, що перебувають під комуністичною диктатурою, для спільної визвольної акції.

Виконний Орган і Національна Рада можуть тільки тоді належно здійснити свої завдання, коли будуть спиратися на організоване українське громадянство. Хоч розсіяні в різних чужих землях, українці мають зостатися політичною еміграцією, вірною нашій національній ідеї. Виконний Орган буде працювати спільно і в згоді з діючими в різних країнах українськими громадськими організаціями.

Щоб наша еміграція могла належно сповити свій обов'язок перед народом, вона має бути насамперед моральною згуртованою. Демократичний правопорядок і пошана до людської гідності мусять бути забезпечені між нами, куди б нас доля не закинула. Виконний Орган працюватиме разом з нашими церквами для утвердження між нами внутрішнього миру і єдності, бо тільки таким способом можемо успішно зібрати свої національні сили для боротьби за державну незалежність.

Кожний з нас, перебуваючи за межами Рідного Краю, повинен пам'ятати, що по нашій поведінці чужинці складуть відповідну думку про український народ. Тому стараймося достойним способом життя і пильною працею здобути прихильність чужого світа до нашого народу і до української визвольної справи.

Розуміючи всю велику вагу духової культури для нашої

національної справи, Виконний Орган буде всяким способом підтримувати її розвиток. Одне з наших основних завдань забезпечити існування і розвитку українських наукових установ і нашого шкільництва за кордоном. В цей час, коли окупаційна влада на українських землях нищить наш народ не тільки фізично, але й духово, наш обов'язок на чужині зробити все можливе, щоб українські провідні сили неупинно поповнювались притоком свіжих належно підготованих кадрів з нашої молоді, щоб збільшити з нашої молоді мали змогу студіювати в своїх і чужих високих школах, особливо для здобуття знання, потрібного для нашої національно-державного будівництва.

Для поширення і зміцнення нашої національної єдності Виконний Орган закликає всіх українців на чужині до організованості, до взаємної підтримки й толеранції. Ми знаємо, що вороги нашої національної єдності вже почали свою підривну, розкладову роботу проти Національної Ради та її Виконного Органу.

Комуністичні „еретики“

„Щось є гниле у королівстві Данським“, — сказано в відомій драмі Шекспіра — „Гамлет“. Ці слова можна повторити про положення в країнах за „Залізною Заслоною“. Один за другим появляються в комуністичних партіях країн, опанованих советською Москвою, все нові ухили. Не встигне Москва — „Третій Рим“ — викласти „зрадника марксизму“ маршала Тіта в Югославії, як виявлено нову „ересь“ між польськими комуністами: сьомого секретаря польської компартії Гомулку усунуто з цієї відповідальної посади, а в партії почато рішучу „чистку“. Подібні явища бачимо в Румунії, Угорщині, в Болгарії і т. д. Покликані до відповідальності комуністи різних націй за відомим звичаєм „каються“, проводять „самокритику“ і вирікаються своєю помилкою. Але ці словесні заяви, зроблені під примусом, Москва не переконують. „Москва“ — як відомо — „словам не вірить“.

Те, що діється в країнах за „Залізною Заслоною“, не було несподіванкою для того, хто знає московську політику та її цілі й плани. Слід зазначити, що подібні явища, що „визвольники“ стає для „визволені“ країни ворогом, були в історії народів і раніше. За Великої французької революції

Тому кожний український осеренок на чужині повинен жити як одна об'єднана громада, що має передусім самих та свідоміших представників, забезпечити внутрішній порядок, національну дисципліну і боротися з усіма деструктивними проявами серед своїх членів. Тільки так ми можемо зібрати і розвинути наші національні сили, зміцнити моральну основу нашої діяльності і дати належну відсіч усім ворожим спробам розбити нашу національну єдність.

Українці на чужині! Настала нова велика пора нашої боротьби за волю народу. Нехай збудуться дрібні групки або особисті справи, що вас досі розділяли: гляньмо вперед, йдімо до великих ідеалів, що нас повинні об'єднати і створити з нашої нації непереможну силу, яка відіє підступні замахи ворога-гнобителя.

Виконний Орган кличе всіх українців на чужині, незалежно від території, з якої вони походять, до активної праці для нашої визвольної справи. Тільки спільними силами дійдемо до здійснення нашої найвищої мети — відновлення незалежної соборної української держави.

Серпень, 1948 року.

французької армії під кличами — „свобода, рівність, братерство“ — пройшли побідним маршем усю західну Європу. Всюди комісарі і генерали французької республіки населення зустрічало захоплено, як своїх визволителів від панщини і порядків „старого режиму“.

Але минуло небагато часу, і вчорашні прихильники революційної Франції ставали її запеклими ворогами. Чому? Бо вони бачили у французькій зайовницькій політиці загрозу для своїх національних інтересів. Проти Наполеона Бонапарте цього „визвольника народів“ як він себе назвав у написі на тріумфальному лукові в Парижі, виступили зі зброєю в руках поневолені народи. Це була причина упадку французької імперії Наполеона.

Той самий процес відбувається в країнах, окупованих советською Москвою. Чи не кликали українські комуністи — Микола Скрипник, Володимир Затонський, Юрій Коцюбинський, Микола Хвильовий, Олександр Шумський та інші московську червону армію „визволити українських робітників і селян“? Де тепер ці комуністи? Всі вони загинули від рук своїх московських „товаришів“, оганьбелів, як „вороги народу“, „зрадники революції“.

Нема відвороту з-під Берліна

Західні держави, які ведуть переговори в Москві, прийшли до висновку, що їм не можна забиратись з Берліна, на що наставляють Совети. Це є причина, чому в Москві не годні до нічого договоритись. Однак підставою причиною нової кризи у відношенні між Сходом і Заходом є нехиті Советів взагалі дійти до порозуміння з своїми союзниками з воєнних часів. Тому саме Совети не хотіли умови з 5. червня 1945 про поділ Берліна на чотири окупаційні зони, точніше, додаткової згоди Росії з 29. червня 1945 р. на нічмі не закламаний доступ західних держав до своїх зон у Берліні спеціально означеними земними шляхами і точно визначеним коридором у повітрі. Цю згоду потверджено ще спільно з іншими представниками 2. серпня 1945 в Потсдамі, а пізніше долучилися ще інші держави в цій справі. Не зважаючи на закламаний і підписаний точки умови, Совети почали 30. березня 1948 р. ставити різні перешкоди в поставанні провізії для населення Берліна з західних зон у Німеччині. Дня 3. квітня ці перешкоди загострилися, а 24 червня советська влада цілковито заборонила постачання вугілля й харчів залізницями, вантажними автомашинами й лодками. Остатися вільною тільки повітряна дорога, яку використала Америка й Англія на постачання харчів, топлива й інших матеріалів при допомозі вантажних літаків.

Коли появились знаки, що Совети будуть робити спроби унеможливити використання й цього останнього способу

ції і т. д.

Те що відбулося на Україні, повторюється тепер в державах за „Залізною Заслоною“. Москва збільшує натиск на „визволені народи“, і наслідком того знаходить відповідний відгук.

Дальший хід подій легко передбачити. В окупованих московською армією країнах не рідше воля місцевих комуністів, а наказ Москви. Тому ніякі протести проти московської політики не допоможуть: хто не скориться, той мусить загинути. Тільки Тітові пощастило виприсягати з московської пастки, бо в Югославії нема чужого війська. У інших країнах за залізною заслоною „москвини“, „визвольники“ командують безконтрольно і будуть нищити „еретиків“ огнем і мечем.

Але Москва може впливатися своєю перемогою тільки до часу: коли б настала війна, то між „визволеннями“ народами вона приятелів не буде мати.

В. О.

несення рятунку для загроженого голодом берлінського населення, три Західні держави, а це Америка, Велика Британія й Франція з кінцем липня доручили своїм представникам у Москві, щоб вони наважились на переговори з Кремлем в справі всіх спірних питань, які назріли між Західними державами й Советами і щоб на цій підставі найшли теж підставу для знесення блокади Берліна. Між 31. липня і 27. серпня відбулося вісім тайних нарад амбасадорів з представниками Кремля, для розв'язки справи Берліна, однак вони не довели до нічого. Коли переговори опинилися на мертвій точці, Москва згодилася на переведення конференції між чотирма військовими губернаторами в Берлін в справі технічної підготовки до знесення блокади міста. Ледви почалися розмови між військовиками, а вже комуністи, наче на даний знак, почали різномірні трюки, які мали на меті спонукати Західні держави забратись з Берліна й залишити це місто в руках советської армії і влади.

У свіжій пам'яті стоять скопювання німецьких полісменів советськими воюками, великі комуністичні і антикомуністичні маніфестації, спроби розгінання берлінської міської ради не тільки комуністами, але й советськими воюками і т. п. Щоб спонукати кремлівських диктаторів до виразної заяви в справі Берліна, Західні держави доручили своїм амбасадорам ще раз відбутися до Кремля і зажадати від нього одвертої гри.

Вислід усіх таких старань був такий самий як і давніше: зволення з боку Москви, а підполіти й явні насили большевиків у самому Берліні.

Світ слідкує за далішим подіями в Берліні, Москві, Вашингтоні, Лондоні й Парижі з запертим відходом. У міжчасі дипломатичні кола й світова преса нагадують, на недавню ще закламаний, Мфквою, а не дотриманий договори, щоб з них фактів витягнути для себе науку на найближчий майбутність. Отже пригадують, на:

1. Умову між Максимом Литвіновом і Френклинном Д. Рузвельтом з 16. листопада 1933 р. в справі признання Америкою советського режиму. Тоді Совети зобов'язалися не вмішуватися в жодні американські внутрішні справи. На перекір такому договорі Совети розвинули найагресивнішу комуністичну діяльність в Америці для насильного скинення американського уряду, а самий диктатор Сталін у привіті з 17. травня 1948, висловив свою підтримку для кандидатури Генрі Волеса на президента. (Докінчення на стор. 3.)

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нечисленним жертвам комунізму — присвячую. Автор.

42)

Ні, нема в СССР хоч маленьких натиаків на волю людини. Волю ми згубили з приходом революції. Таку волю, яку ми всі мали до революції, вже більш ми не будемо мати, — сказав він і на хвилину замовк, наче б то полинувши в спогади...

Що виграє пролетар і селянин в цій революції? — Петлю на шию та те, що ми з вами маємо сьогодні ось тут у в'язниці, бо різниця між нашою „волею“ тут і тією, якою користуються ті, що там, на так званій „волі“, не велика. Якби „воля“ не катували нас тут у в'язниці і трошки краще го-

дували, то я наплював би на твою „волю“, котрою живуть ті, що ще не заарештовані, а добровільно сидів би тут у в'язниці, — зденервовано закінчив він.

— Скажіть, Іване Івановичу, звернувся до мене дідуся Л., а ви недавно заарештований, а ви недавно попали сюди, скажіть, чи там тобто на волі, це багато є людей, бо мені здається, що там вже нема ні одної людини незаарештованої, за винятком міліції, НКВД та комуністів?

— Це було трохи, але мені сьогодні теж здається, що там, мабуть, вже нікого не зали-

шили, — відповідаю йому і сам дійсно починаю думати, що там вже нікого нема не заарештованого, за винятком недоводків НКВД, міліції та комуністів.

— Чия черга? — запитує наш мистець голяр, що по черзі брив кожного з нас.

Я глянув на нього і не впізнав його. Очі світилися якимось надзвичайним задоволенням, лице розгорілось, а на устах приємна усмішка. Видко, він любив свій фах і затужив за ним.

Останній голівня він сам. Голівня, буквально заплуштивши очі, без ніякого зеркала.

Скоро присунувся бажаний вечір. Я кажу „присунувся“, бо у в'язниці день це ціла вічність. Я ніколи в своєму житті не спостерігав такої надзвичайної довжини дня, як у в'язниці. Не спостерігав навіть тоді, коли був добожівля за-коханих і з ранку чекав вечора, щоб знов хоч раз заглянути в глибину її ласкавих

очей, та почути її голос. Часті здавалося, що наступна ніч вже ніколи не прийде, бо день навіки застиг на одному якомусь часі. Ще одно я спостеріг у в'язниці: Це надзвичайну заборонність. Люди жили снами і прикметами.

Коли бувало до нас завітає якийнебудь птах, скажімо, звичайний горобець, прилетить і сідає на вікно. Я не знаю, чому саме горобця прозивали у нас „жидом“, але бувало тільки „жид“ прилетить, то у кожного в'язня застигала душа. Він робився блідий і несамолюбивий, хапав, що попало в руку і жував тим в бідного птаха. Знову проклятий приносить сумні попередження, — з неприхованою злістю каже хтонебудь з в'язнів.

Досить було зачуту „сум“, звичайного тюремного кота, котрий усюди лазив, шукаючи дожонських пригод, і не знаходив їх. Він дійсно м'явчав так сумно, що аж мороз пішов по шкірі у в'язнів. Видко

він дійсно сумував, а особливо в безсніжні місяці. Сумував так, як всі ми в'язні сумували за волею. Ми в тому м'явчанні бачили злу ознаку для нас і ми кляли всіма проклинами нещасного kota.

Здається, що на цій земній кулі було тільки два найбільших демони, сідичий НКВД і кіт. Я скоро навчився не наводити їх всіма фібрами своєї душі.

Вечір згас, його замінила давно-давно бажана ніч. Ми по старому порядку „спали“, не дивлячись на те, що після вибуття лотиша звільнилась ціла 1/3 м² площі. Спали, правдоподібно тільки полягали спати, коли десь згорілохось душуроздираюче застогнав і той стогін залив собою всі кутки і куточки в'язниці.

— Ооооо! Ооооо! — стогне хтось нагорі.

— Ооооо! Ооооо! — луною відповідала вся в'язниця. І це „Ооооо“ лізло через всі ву-

відала таким же самим стогагом тій невідомій жертві, там нагорі.

— Ооооо! Рятуйте! Вбивають! Рятуйтее... — І я відчуваю, як мене починає трусити трясучка. Я затуюлю вуха, але ті благання і стогін пролазять невідомим шляхом в душу і породжують в ній пекельні муки. А стогін той набирає такої високої ноти, що, здається, підіймається аж до хмар, і, вдарившись в неї, відбивається і падає на землю, зменшуючи свою високу ноту до тихенького, заммираючого, придавленого стогну. І чим я бачу, що не акліматизувався, звернувся він до мене.

— Важко мені звикнути, ду-ше важко. Тієї ночі мені здавалось, що я божевільно, мені хотілось висадити ногами двері нашої камери, побігти „ту-ди“ нагору і власними руками передати отих катів. Тільки решта, якась краплина свідомості стримала мене від здійснення тих прагнень.

(Дальше буде).

XI. Конвенція Ліги Української Молоді

6)

(Продовження).

МУЗИЧНО-ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ.

Музично-танцювальний фестиваль після полудня та офіційний бенкет ввечері заповнили програму другого дня конвенції Ліги Молоді, в неділю, 5. вересня.

Музично-танцювальний фестиваль був характерний своєрідним місцевим змаганням трьох головних артистичних груп, що виступали на ньому: Хору, Молоді мітropolитальної округи Нью-Йорку і Нью-Джерсі під проводом Степана Марусевича, Українського Чоловічого Хору з Шикаго, під проводом Александра Юрченка та Дітройтського Дівочого Хору під проводом Степанії Андрусевич. Артистичним керівником цілого фестивалю була Ольга Дмитрів.

Ольга Зепко
Голова Фестивального Комітету.

трів, а місцевий Фестивальний комітет працював під проводом Ольги Зепко.

Підготовка фестивалю коштувала нашій молоді чи не найбільше зусиль і заходів, але в найбільшій успішній частині сам фестиваль. Вже на довгий час перед конвенцією „гирло енд бойс“ в Нью-Йорку, в Шикаго і Дітройті, „товкли“ свої програми на постійних пробах, бо диригенти намагалися „втягнути з них“ голоси то чоловічі, то розшалоного моря, то ридання наболілого серця чи вдоволеної душі, залежно від того, яку пісню приходилося співати.

Не менше турбот мав і місцевий фестивальний комітет. Замовлено найкращу місцеву оркестрацію в місцевій пресі і радіо, а хто, прохочив біля Арморі, той теж обов'язково мусів звернути увагу на великий транспарант з проголошенням фестивалю.

На кілька годин перед фестивалем ще відбулася генеральна проба, бо треба було відповідно пов'язати всі точки та познайомити артистів зі сценою.

На коротко перед год. 2-ю після полудня народ почав сходиться. Переважала безсумнівна мова, хоча не бракувало й старших громадян. Поступово з'являлися велика зала і вкінці з усіх трьох тисяч місць лише кілька сот були не зайняті.

Програму фестивалю почав Український Чоловічий Хор з Шикаго, зі своїм диригентом, проф. Олександром Юрченком. Хор з дівочих хлопців, в чудових українських костюмах, робив незвичайно гарне і рівночасно гідне враження. Він виконав: „Молитву за Україну“, оригінальну композицію „Масачусетс“, народну пісню „Пряла б же я куделицю“ та Давидовського „Україну“ (до слів Шевченкової „Розрита могила“). Всі пісні виконано справді майстерно, як їх може виконати тільки першорядний хор і під проводом першорядного диригента. Рівновага голосів, і добрі голоси, перфектне знання пісень, знаменита дисципліна виконуваних

вказівок диригента та загальна постава і поведінка на сцені характеризували виступ цього Хору, що його безсумнівно могли б позавидити Шикагові інші українські громади. Під кінець Українська Танцювальна Група з Нью-Йорку під проводом Івана Фліса виконала кілька народних танців, а зі сольовим танцем виступив М. Стодольний. Частина програми була безсумнівно кульмінаційною точкою цілого фестивалю. Її виконання було ще краще, як в Нью-Йорку, хоча вже і там воно було знамените.

Фестиваль закінчено відспіванням українського і американського національних гімнів.

VIII. БЕНКЕТ.

В цьому ж самому дні, що й Фестиваль, відбувся офіційний конвенційний бенкет в т. зв. дзеркальній залі готелю Мейфловер, в год. 7:30 ввечері. Велика зала далеко не могла примістити всіх і тому деякі гості були вимушені залишити бенкет, який розпочався на весело, як вже при вступі на залу гостей хотіла вітати „лейді“, що говорила басом. Але сам бенкет — це вже була імпреза, що своїм характером і формою дорівнювала найкращим того роду імпрезам взагалі, дарма, що в ній взяли участь люди, які приїхали з різних віддалених місцевостей і не зажди і не кожний міг тягнути за собою — як кажуть — фрака. Проте, на залі гості були майже виключно у вечірніх одягах, а „лейді“ тільки у вечірніх, та ще й якіх!

За президіальним столом на сцені зайняли місця трьох священників, один з яких провів молитву, та конвенційний Комітет і Екзекутива Ліги. Формальна частина з „спічками“ і привітання та рекомендацією поодиноким особам почалася після вечері. Привітних привітань голова бенкетового Комітету, Віктор Пулк. Кілька слів до „пана чермена, шановних гостей і решти з вас“ сказав Михайло Задорецький, відчитав телеграму від Івана Годяка з Галивуду, що займається професійними справами виправдав свою неприязнь на конвенції, а опісля Данило Слободян ствердив, що конвенція „йде щораз веселіше“ і тому на бенкеті не буде „спічків“, аби, бува, тої веселості не перемінити в смуток. Він зложив офіційну подяку Ліги конвенційному комітету та залишив привітний оцінку самої конвенції. З черги привітним представлено поіменно членів Екзекутиви Ліги, конвенційних комітетів та поодиноких осіб з-поміж гостей.

Після кожної рекомендації „галерея“ відповідно реагувала; одним співом „многих літ“, повторив тут виставлені два роки тому в Нью-Йорку „Вечерниці“ Ніщинського та на закінчення відспівав ще окремо кілька пісень. Зі сольовими партіями у „Вечерниці“ виступила Марія Лисогір, марія Боднар та Євген Крук. Під кінець Українська Танцювальна Група з Нью-Йорку під проводом Івана Фліса виконала кілька народних танців, а зі сольовим танцем виступив М. Стодольний. Частина програми була безсумнівно кульмінаційною точкою цілого фестивалю. Її виконання було ще краще, як в Нью-Йорку, хоча вже і там воно було знамените.

Фестиваль закінчено відспіванням українського і американського національних гімнів. Оперова співачка Марія Поляк-Лисогір, якою так пишався українська громада в Нью-Йорку, зокрема її молоді, цим разом, як і завжди, була справді на висоті. Вона відспівала Степового „Розвітте-ся з вітром“, Углицького „Утоптали стежечку“, Гайворонського „Колісанку“ та арію з опери „Ля Травіата“. Знамениту оцінку свого голосу та свого співу, що її вона вже здобула в попередніх виступах, цей виступ в Акроні ще тільки скріплював. На фортеп'яні акомпаніювала Ольга Дмитрів.

Чималою атракцією на фестивалю був виступ Дівочого Хору з Дітройту під проводом Степанії Андрусевич. Хор відспівав: Кошиця „Херувимську“, „Через балку“ та „Садок вишневий“ в обрібці Гайворонського, Лисенка „Верховину“, „Мужик лиха накоїв“ в обрібці Куріліва, та Людкевича „За тебе, Україно“. Солов'ями в хорі виступали: Лілія Борскане, Ірина Сапак, Неллі Сидорак та Наталія Андрусевич. В деяких піснях на фортеп'яні акомпаніювала Ольга Дубрівна.

Про цей хор доводилося вже не раз читати в коротких дописах з місцевого життя, але це були відносно тільки дуже загальні оцінки і аж ніяк не віддавали цілої ширини тих специфічних, що їх цей хор має та якими вирізняється між всіма іншими. Першусього — хор має знамениті голоси, а найважливіше, що всі співачки разом і кожна з них зокрема вміють володіти своїми голосами точно так, як того бажає собі диригент. А диригентка виявляла ці свої бажання з енергією, якої міг би їй позавидити не один диригент у фраку. Цей хор без сумніву належить до найкращих українських хорів в Америці. В Акрон хористки виступили у вечірніх одягах.

Скрипачка-віртуозка Донна Греско відіграла композиції Фріца Крейсера, Дебюссі, Гартмана та де Сарасете, викликаючи за кожним разом справді бурю заслужених оплесків одушевленої публіки. Як хотілося б почути у виконанні цієї славної артистки теж українську композицію! На фортеп'яні акомпаніювала Ольга Дмитрів.

Програма закінчилася виступом Хору Української Молоді мітropolитальної округи Нью-Йорк і Нью-Джерсі, що

повторив тут виставлені два роки тому в Нью-Йорку „Вечерниці“ Ніщинського та на закінчення відспівав ще окремо кілька пісень. Зі сольовими партіями у „Вечерниці“ виступила Марія Лисогір, марія Боднар та Євген Крук. Під кінець Українська Танцювальна Група з Нью-Йорку під проводом Івана Фліса виконала кілька народних танців, а зі сольовим танцем виступив М. Стодольний. Частина програми була безсумнівно кульмінаційною точкою цілого фестивалю. Її виконання було ще краще, як в Нью-Йорку, хоча вже і там воно було знамените.

Фестиваль закінчено відспіванням українського і американського національних гімнів.

VIII. БЕНКЕТ.

В цьому ж самому дні, що й Фестиваль, відбувся офіційний конвенційний бенкет в т. зв. дзеркальній залі готелю Мейфловер, в год. 7:30 ввечері. Велика зала далеко не могла примістити всіх і тому деякі гості були вимушені залишити бенкет, який розпочався на весело, як вже при вступі на залу гостей хотіла вітати „лейді“, що говорила басом. Але сам бенкет — це вже була імпреза, що своїм характером і формою дорівнювала найкращим того роду імпрезам взагалі, дарма, що в ній взяли участь люди, які приїхали з різних віддалених місцевостей і не зажди і не кожний міг тягнути за собою — як кажуть — фрака. Проте, на залі гості були майже виключно у вечірніх одягах, а „лейді“ тільки у вечірніх, та ще й якіх!

За президіальним столом на сцені зайняли місця трьох священників, один з яких провів молитву, та конвенційний Комітет і Екзекутива Ліги. Формальна частина з „спічками“ і привітання та рекомендацією поодиноким особам почалася після вечері. Привітних привітань голова бенкетового Комітету, Віктор Пулк. Кілька слів до „пана чермена, шановних гостей і решти з вас“ сказав Михайло Задорецький, відчитав телеграму від Івана Годяка з Галивуду, що займається професійними справами виправдав свою неприязнь на конвенції, а опісля Данило Слободян ствердив, що конвенція „йде щораз веселіше“ і тому на бенкеті не буде „спічків“, аби, бува, тої веселості не перемінити в смуток. Він зложив офіційну подяку Ліги конвенційному комітету та залишив привітний оцінку самої конвенції. З черги привітним представлено поіменно членів Екзекутиви Ліги, конвенційних комітетів та поодиноких осіб з-поміж гостей.

Після кожної рекомендації „галерея“ відповідно реагувала; одним співом „многих літ“, повторив тут виставлені два роки тому в Нью-Йорку „Вечерниці“ Ніщинського та на закінчення відспівав ще окремо кілька пісень. Зі сольовими партіями у „Вечерниці“ виступила Марія Лисогір, марія Боднар та Євген Крук. Під кінець Українська Танцювальна Група з Нью-Йорку під проводом Івана Фліса виконала кілька народних танців, а зі сольовим танцем виступив М. Стодольний. Частина програми була безсумнівно кульмінаційною точкою цілого фестивалю. Її виконання було ще краще, як в Нью-Йорку, хоча вже і там воно було знамените.

Фестиваль закінчено відспіванням українського і американського національних гімнів. Оперова співачка Марія Поляк-Лисогір, якою так пишався українська громада в Нью-Йорку, зокрема її молоді, цим разом, як і завжди, була справді на висоті. Вона відспівала Степового „Розвітте-ся з вітром“, Углицького „Утоптали стежечку“, Гайворонського „Колісанку“ та арію з опери „Ля Травіата“. Знамениту оцінку свого голосу та свого співу, що її вона вже здобула в попередніх виступах, цей виступ в Акроні ще тільки скріплював. На фортеп'яні акомпаніювала Ольга Дмитрів.

Чималою атракцією на фестивалю був виступ Дівочого Хору з Дітройту під проводом Степанії Андрусевич. Хор відспівав: Кошиця „Херувимську“, „Через балку“ та „Садок вишневий“ в обрібці Гайворонського, Лисенка „Верховину“, „Мужик лиха накоїв“ в обрібці Куріліва, та Людкевича „За тебе, Україно“. Солов'ями в хорі виступали: Лілія Борскане, Ірина Сапак, Неллі Сидорак та Наталія Андрусевич. В деяких піснях на фортеп'яні акомпаніювала Ольга Дубрівна.

Про цей хор доводилося вже не раз читати в коротких дописах з місцевого життя, але це були відносно тільки дуже загальні оцінки і аж ніяк не віддавали цілої ширини тих специфічних, що їх цей хор має та якими вирізняється між всіма іншими. Першусього — хор має знамениті голоси, а найважливіше, що всі співачки разом і кожна з них зокрема вміють володіти своїми голосами точно так, як того бажає собі диригент. А диригентка виявляла ці свої бажання з енергією, якої міг би їй позавидити не один диригент у фраку. Цей хор без сумніву належить до найкращих українських хорів в Америці. В Акрон хористки виступили у вечірніх одягах.

Скрипачка-віртуозка Донна Греско відіграла композиції Фріца Крейсера, Дебюссі, Гартмана та де Сарасете, викликаючи за кожним разом справді бурю заслужених оплесків одушевленої публіки. Як хотілося б почути у виконанні цієї славної артистки теж українську композицію! На фортеп'яні акомпаніювала Ольга Дмитрів.

Програма закінчилася виступом Хору Української Молоді мітropolитальної округи Нью-Йорк і Нью-Джерсі, що

Віктор Пулк
Голова Бенкетового Комітету.

іншим власною композицією „тру-ру-ру, га-га-га“.

Між поодинокими іменами, що їх на бенкеті проголошували, були: Данило Слободян, Теодор Шумейко, Осип Лисогір, Софія Демидчук, Анна Міц, Меланія Мілянчик, Ярослав Сурмач, Петро Кейсі, Честер Монастирський, Іван Іванчук, Осип Гурський, Володимир Данько, Михайло Елко, Геновефа Зепко (згадка якої привняла вшанувати повстанням з місць та довгими оплесками), Віктор Пулк, Джені Пулк, Анна Зепко, Ева Зепко, Софія Кудера, Дороти Сурмач, Юлія Тресіддер, Ольга Зепко, Іван Пулк, Михайло Задорецький, Ольга Дмитрів, Донна Греско, Марія Лисогір, Олександр Юрченко, Степанія Андрусевич, Степан Марусевич, д-р Кібзей, п. Шмагала, д-р Криштальський, проф. Мамчур, д-р Луцук, д-р Вахно, Степан Шумейко, адв. І. Панчук та багато інших.

Все разом надавало бенкету незвичайно „теплого“ характеру та робило його першорядною імпрезою однієї великої сім'ї, якою, без сумніву, є Ліга Української Молоді Північної Америки.

Єдиним довгим виступом на бенкеті була доповідь голови Злученого Українського Допомогового Комітету та одного зі заслужених організаторів і провідників молоді в одній особі адв. Івана Панчука з Дітройту.

Після цілого ряду дальших формальностей бенкет офіційно закінчено молитвою та коротким словом о. Лещишина. Дивлячись на цю велику і культурну громаду — говорив бесідник — йому пригадуються слова Семеона: ніні відпущаєш, Владико, слугу свого задоволенням. Бо справді можна бути заспокоєним, дивлячись на цю нашу молоді, що має бути мозком нашої американської — української громади. „Честь батькам, що виховали вас, честь вам самим; хай Господь веде вас та благословить вашу працю!“ — закінчив своє коротке слово отець-бесідник.

IX. ВИСТУП АДВ. ІВАНА ПАНЧУКА.

Нам не відомо, якими мотивами керували організатори конвенції переносити доклад адв. Івана Панчука про укра-

їнських скитальників зі звичайного порядку нарад на майже святочну промову на бенкеті. Дехто теж побоювався, що того роду доклад може „затроїти“ веселу забаву. Але після докладу стверджено, що рішення було справді „на місці“ і воно ще більше піднесло вартість цілої конвенції. Пригадка сумної і незавидної долі наших братів на скитанні в Європі та необхідність всебічної нашої допомоги для них, зроблена власне серед самого розбору бенкету, як за столами сиділи безтурботні люди без будь-яких більших недогач, надавала їй цілій імпрезі та її учасникам окремої шляхетності та ще більше поглиблювала зміст і ціль конвенції.

Адв. І. Панчук нав'язав до великих річниць, які припадають в цьому році, зупинившись коротко над повстанням Ліги Молоді в 1933 році та над цілями, які вона собі визначила і перейшов конкретно до проблем українських скитальників та наших допомогівих завдань, керуваних очолюваним ним Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом. „Між українськими скитальниками в Європі — говорив адв. Панчук — є найважливіші з українських вчених та людей найрізноманітніших професій, що можуть вважатися справжнім резервуаром української культурної спадщини та національного патріотизму. Усі вони сьогодні дожидають рятунку від нас, головов дожидають нагоди і можливостей переїзду до нашої вільної країни, щоб збагатити її своїми талантами і своєю творчістю“. Зупиняючись довше над можливостями нашої допомоги під цим оглядом, адв. І. Панчук згадав теж про цих вчорашніх скитальців, що сьогодні вже є між нами в Америці. „Я говорив з багатьма з них — твердив бесідник — і я переконаний, що вони є дуже поганим доповненням до нашої нації. В порівнянні зі старою імміграцією, нові іммігранти виявляють більшу готовість прийняти наш американський спосіб життя. Молодші з них докладають усіх зусиль, щоб продовжувати і доповняти свої студії. Багато з них вивчили частинно англійську мову ще заки приїхали, а інші дуже швидко вчаться її після приїзду. А в своїй роботі вони завжди заслуговують собі високі признання...“

„Американсько-українська молоді має всі причини пишатися мужністю своїх кривих братів в Європі, яку вони виявили в безупинній боротьбі проти російського комунізму“ — говорив в дальшому адв. Панчук, зупиняючись з черги довше на лицарській, свободолюбстві та безприкладному героїзмі українського народу в боротьбі за волю. Закликаючи молоді до активної участі в допомоговій акції для

Української Молоді Північної Америки, адв. Панчук зупиняючись з черги довше на лицарській, свободолюбстві та безприкладному героїзмі українського народу в боротьбі за волю. Закликаючи молоді до активної участі в допомоговій акції для

На „Видавничий Фонд Червоної Калини“

Відова до всіх колишніх комбатантів Українських Арій, а зокрема до УСС-ів в Європі Канаді й інших континентах та країнах.

Перед згуртованими в Братстві Українських Січових Стрільців (УСС) стоїть одне з найважливіших завдань: утримувати нашу історію, традицію, легенду, побут, пісню, мистецтво. З ціллю виконати це завдання ми й створили нашу організацію.

До осені 1939 р. це завдання блискуче й з успіхом виконувало у Львові Видавництво „Червона Калина“. Але прийшли роки великої і жорстокої руйни, нищизни і болішевізму, двох найрідніших собі устроїв, і в цих роках загинули мільйони нашого народу, загинули між іншими й наші доріжки в культурі, традиції, історії. Тепер беремося уся цю загинуту творчість нашого духа — відтворити, відновити й передати новим століттям України.

Для цієї цілі відновлено при Головні Раді Братства УСС видавництво „Червона Калина“.

Колись, до осені 1939 р., при Видавництві „Червоної Калини“, був і „Фонд Генералів“, з якого призначувалося заслуженим, хворим чи знеможеним старим воїнам Армії Української Держави допомогу.

українських скитальників, бесідник закінчив свій доклад символічним під цим оглядом уривком з Байроново „Оди до Венеції“.

Докладу адв. І. Панчука бенкетові гості вислухали з найбільшою увагою та прийняли її ширими оплесками.

Після бенкету у цей самий зал відбулася формальна забава.

(Продовження буде).

Нема відвороту з-під Берліна

(Докінчення зі стор. 2-гої).

2. Підписання Росією Атлантичного Чарту 1. січня 1942 р. у Вашингтоні з гарантією Чотирьох Свобід і зі зреченням загарбувати чужі землі. У висліді Совети завели повну неволю в своїй державі і загарили Польщу, Фінляндію, Румунію, Болгарію, Югославію, Албанію, Угорщину, Чехословаччину й заводять там невільничий режим.

3. На договори в Ялті (1945) Потсдамі (1945), Тегерані (1943), Москві (1945), й окремі договори з поодинокими державами в справі введення демократичного ладу й переведення свободного вибору нових урядів для поневолених пізніше Росією держав і для проголошення не з залежності Кореї. Росія не тільки не пробувала дотримати договорів, але ще й робила всякі перешкоди, щоб не допустити Америку виконати її частину зобов'язань. Коли яка справа опинилася в Об'єднаних Державах, тоді Росія закладала свій спротив („вето“), а загальне число її вето дійшло до 25.

Оці ламання договорів наводять тільки як приклади для оцінки поведінки Росії, бо на точне вичислення поломання всіх умов від другої світової війни ще не прийшов час. До відома американського конгресу департамент стейту подав 35 поломаних договорів. Вже саме це число вказує на напрям політики Советів: Заключати умови для замирення очей, а між тим вести підпольну вертільницьку роботу для підкопання існуючого ладу й цілковитого ослаблення кожної держави й її уряду. Свідомість такої поведінки збоку Росії призвела західні уряди до рішення, що немає відвороту з-під Берліна.

Цей „Фонд Генералів“ ми знову відновлюємо й у міру нашої спроможності далі помагаємо нашим старим і заслуженим для Батьківщини воїнам.

До Вас, побратими й товариші по зброї, звертаємось із закликом: де б Ви не знаходилися, яких переконав Ви не були б, то згідно з нашою традицією любові й пошани взаємної, складіть свою пожертву на „Видавничий фонд Червоної Калини“, щоб ми спільно з Вами могли виконати на нас історію покладене завдання.

Пожерви в Америці слати через Зл. У. А. Д. Комітет у Філадельфію.

Головна Рада Братства УСС-ів

Адреса Братства УСС:
IVAN PORUTKO
Berchtesgaden
Strub-Lager Orlyk
Bayern, Germany
U. S. Zone.

„СУБТРОПІЧНІ КУЛЬТУРИ“.

Курс розрахований на курсанта з загальною освітою рівня горожанської школи; рівнож може вживатися як підручник у середніх і нижчих сільсько-господарських школах, с.-г. і колонізаційних курсах. Курс цей написали спеціально для позачасного навчання кореспондентною методою в УТГІ, два фахівці в царині плекання субтропічних рослин — проф. Вітвіцький та д-р О. Коноваленко.

Підручник складається з 8 розділів — разом 188 сторінок нормалізованого формату (у 4о), в тексті 120 малюнків.

Зміст курсу такий: 1. Проф. Вітвіцький — „Тютюн“; 2. Його ж — „Бавовна“; 3. Д-р О. Коноваленко — „Риж“; 4. Д-р Коноваленко — проф. Вітвіцький — „Етерово-олійні рослини“; 5. Д-р О. Коноваленко — „Цукрова Троїстина“; 6. Д-р О. Коноваленко — „Чай“; 7. Д-р Коноваленко — „Цитрусові рослини“; 8. Д-р О. Коноваленко — „Субтропічні плоди рослини“.

UKRAINIAN TECHNICAL UNIVERSITY
Regensburg, Paul Heyse Str. 2,
Germany — U. S. Zone.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Михайло Дорош, посилавши на цілі Конгресового Комітету \$70, пише:

Новоприбувші скитальці, працюючи в будівельній фірмі в Moore-Lake, Ont., Canada, читаючи залик Укр. Конгр. Комітету, перевели збірку на Політичну Акцію Допомоги Визволення України, яка принесла суму \$70.

Зложили по \$2: П. Чоботко, М. Дорош, М. Цюмник, Я. Гробельський, проф. А. Гойдукевич, І. Дорош, М. Бучак, В. Демчук, Ю. Головатий, М. Хороб, М. Геряк, І. Федора, І. Федоришин, Ю. Доцяк, А. Ярош, Г. Яремко, І. Шнайдрок, М. Абдула, А. Дядов, В. Будз, М. Деркач, М. Столяр, Л. Мореков, М. Сохоцький, О. Завіруха, М. Граб; по \$1: М. Давровський, П. Дятель, Яворський, М. Блонський, Чикаленко, В. Дубина, Бородач, Я. Гринько, І. Іванчук, О. Гринько, А. Гурський, П. Петровський, М. Давків, П. Гушук, П. Солоднок, В. Ільчина, О. Чайківський, В. Антоноук. Разом \$70.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Sosensky
With a biographical sketch of
Ivan Franko
by Stephen Shumayko
Price 50 cents

ПАРАДА ВЕЛИКАНІВ В БРЮСЕЛЬ. — В Бельгії живеться населенню чи не найкраще з усіх європейських країн. Що краще вертає з повноенного до „нормального“ стану, пізнати, між іншим, і по Карнавалі Великанів. Така парода відбувалася кожного року до війни. В часі війни ці Великани (а було їх 13) були знищені. Тепер виробили нові фігури, а частину їх бачимо на цій картині. Вони брали участь у цьогорічному Карнавалі, першому по війні, який відбувся в Брюсселі, столиці Бельгії.

Жінки в політичній житті Америки

Цього року минає сто років, як в Сенек Фолс, Нью Йорк, відбулася конвенція, що висунула домагання рівних прав для жінок, включаючи виборче право. З проповідниць того часу — таких як Сузен Б. Антоні, Елізабет Кеді Стентон, Лукресія Мот та Люси Стоун Блеквел — сміялися як чоловіки так і жінки. Їм казали, що „місце для жінки в її домі“, що участь жінок в політиці не пасує жінкам, зруйнує родинне життя. Проте, не зважаючи на такий спротив, жінки продовжували змагатися за рівноправність.

Ще року 1869, територія Вайоминг надала жінкам виборче право, а року 1891 — повне рівноправство. Стейт Вайоминг був першим, що пішов на цей крок. Чимало інших стейтів пішли за тим прикладом. Хоч проект додатку до Конституції про права жінок внесено до конгресу ще в 1878 році, шойно 26. серпня 1920 року він був прийнятий і став законом, як дев'ятнадцятий додаток до Конституції. Там сказано: „виборчі права громадян Злучених Держав не сміють бути відмовлені, ані обмежені з огляду на приналежність до того чи іншого полу“.

З того часу все більше й більше жінок бере участь у виборах і сьогодні припускають, що число голосуючих жінок є більшим від числа голосуючих чоловіків. Державне Цензусове Бюро обраховує, що з 94.641.000 громадян, у правних брати участь в президентських виборах цього року, буде 48.155.000 жінок і тільки 46.480.000 чоловіків.

Але політична діяльність жінок не обмежується тільки участю у виборах, подаючи свої голоси. В кожній ділянці політичного життя жінки все більше проявляють себе, і як працюючи і як провідниці. Беруть участь в підрахованні голосів, як доглядачки при виборах, уряднички, а також в політичних кампаніях та в різних політичних партіях.

Активно працюють жінки також в стейтських та краєвих комітетах політичних партій, хоч ще не досягли повноцінної репрезентації у всіх стейтах. Після затвердження додатку до Конституції про права жінок, в 1920 році, Демократична партія зробила постанову про рівні заступництва чоловіків і жінок в своїх краєвих комітетах. В 1924 році це саме зробила Республіканська партія. Але рівне число жінок в краєвих партійних комітетах ще не значить, що жінки мають також однаковий вплив на творення партійної політики.

Проте з кожним роком вони дістають більш відповідальні становища. В президентських виборах 1944 року жінки вперше займали місця спів-голови у всіх конвенційних комітетах. Цього року, в перший раз, одна жінка — член конгресу — була вибрана головою важного мандатного комітету на конвенції Демократичної партії. Друга жінка секретарювала на конвенції Республіканської партії — перша жінка в цій ролі.

Все більше жінок вибирають або призначають на відповідальні становища в громадських чи політичних організаціях, чи в державних установах. Сім жінок є членами Конгресу, майже 200 — в легіслатурах в 25 стейтах. Поверх 1,500 жінок займають чільні становища в стейтській адміністрації та більше як 2,500 в повітовій. Придивимось виборам, що відбулися цього року. В Портленд, Орегон, недавно вибрано жінку мейором міста. В Клінтвуд, Вирджінія, відбувся цього місяця інавгураційний новий уряд, що цілий складається з самих жінок — вперше в тому стейті. Шість жінок, які перемогли кандидатів-чоловіків, ніколи перед тим не займали адміністративних посад. Мейором міста є Минні Ліллер — вдова, що має двох синів. З п'яти жінок, членів міської ради, дві — учительки, одна — управителька місцевої телефонної компанії, одна — доглядачка хорих та одна — громадська працівниця. Двоє з тих жінок вже бабуні. В Грес Лейк, Мішиген, вибрано знову тих самих дев'ять жінок до міського уряду.

Як виборці, жінки особливо цікавляться справами громадського добробуту та миру. Вони звертають велику увагу на поширення добродійної діяльності, допомогу і опіку старим, хорим, інвалідів та безробітних. Чимало жіночих організацій в Злучених Державах працює для поліпшення державного управління та виховання свідомого, відповідального громадянства. Ліга Жінок-Виборців, заснована року 1920 для заохочення громадян в справах уряду, має сьогодні поверх 83,000 членкинь в 600 місцевих громадах. Жіночий Комітет для Тривалого Миру стремить до об'єднання американок для підтримки „повної участі Злучених Держав в міжнародних змаганнях творити світовий мир на основі справедливості й закону“.

З жіночих організацій, які присвячують багато часу на заохочування жінок до більшшої активності в громадах, треба згадати Загальну Федерацію Жіночих Клубів, Американський Союз Жінок з Університетською освітою, Краєву Федерацію Жіночих Професійних Клубів. Обидві більші політичні партії мають при собі організовані групи жінок: Жіночий Краєвий Демократичний Клуб, Краєва Демократична Жіноча Рада та Краєва Федерація Жіночих Республіканських Клубів.

Як глянути назад, на конвенцію в Сенек Фолс, яка відбулася сто років тому, зрозумі-

ВИТАЄМО НАЙМОЛОДШИХ АМЕРИКАНЦІВ, ЩО ШЕ НЕ БАЧИЛИ АМЕРИКИ.
— Це діти американських воїнів, що служать в американських збройних силах, які розташовані по Німеччині. Вони родились в Німеччині, а тепер прибули з мамами до Америки. Як можна завважити, не всі раді, що сюди прибули...

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа докопче подати під яким часом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте. За листами чи дресами від скитальників прохайтеся звертатись безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видачків та за витрату часу на поладження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

16,092 Глодзінський Юрка, Хмельницький Михайла з с. Рудавки (Доброміль) від Глодзінська Катерини зам. Сарабура.

16,093 Кривних і знайомих та односельчан з с. Синевідське (Стрий) від д-ра Ценко М. с. Григорія і Еви з дому Баран.

16,094 Головатчик Варвари з с. Дерев'яне (Волинь) та її дітей Василя і Марії (родж. в Нью Йорку) від Кондратчук Олександра.

16,095 Важний лист до односельчан з с. Вікно (Скалат) також до отця Метельського від Метельський Олексі і Тимотія Павла.

16,096 Олексюк Параски д. Миколи Керра і Кушнір Марії з Чернівців (Буковина) від Чувик Розалії зам. Енкалят.

16,097 Андрущенко Олександра брата Самсоновича з с. Федюківки (Київщина) від Андрущенко Кліма.

16,098 Рідних і знайомих з с. Верхня (Калуш) від Дула-Мушак Марії і Дула Ілька.

16,099 Трешнівських тітки і стрийка від Трешнівська зам. Брус Розалії з с. Росохи (Перемішль).

16,100 Турко Теодора з с. Тисова (Перемішль) від Турко

емо, що то був початок повної зміни в становищу жінки та початок участі в політичній житті країни. Роя жінки в політичній житті все збільшуватимуться і певно буде поширюватися і надалі.

Загальна Рада.

ТАРЗАН, ч. 1932. Надія Неди щезає.

Коли Тарзан повис понад підземною рікою, він зрозумів, яку долю приготував йому Гідзел.

Обережно виволік себе Тарзан на злом скали. Він виважив великий камінь...

...і кинув його в пропасть. При тім він крикнув у долину, щоб весті в блуд розбишаку.

Ще раз загомонів голосний регіт пірата. „Ось так пішов твій Тарзан“ — закинув собі перед безнадійною Неддою. Вона вибухла плачем.

ДАЛЬШІ ГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ В СПРАВІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

Канцелярія УАДКомітету у Філадельфії повідомляє, що чергові громадські збори в справі переселенчій акції для українських скитальників відбудуться у Філадельфії в Домі Горожан при 847 Н. Френклин Ст., в п'ятницю, дня 24 вересня в год. 8-мій ввечері. У віторок, дня 28 вересня в год. 8 ввечері відбудуться такі самі збори в цій самій справі в Нью Йорку, в приміщенні місцевого Переселенчого Осередку при 11 Іст 7-ма Вулія.

В неділю, дня 26 вересня та з рамени Переселенчого Осередку у Філадельфії відбудуться громадські збори в переселенчій справі в Народних Домах в таких громадах: Милвід, Н. Дж.; Бриджпорт, Па.; та в Брістол, Па. Початок зборів в усіх цих громадах в год. 1-й після полудня. Прохайтеся українське громадянство взяти в цих зборах масову участь та допомогти в цій переважній акції.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 19 вересня 1948 року, помер у 60 році життя **МИХАЙЛО САНБОРСЬКИЙ**, член відділу 204 У. Н. Союзу в Нью Йорку. Покійний походив з села Дичин, пов. Рогатин, Зах. України. Похований у смутку дружини Пелагії, сестру Катерину і брата Стефана.

Похорон відбудеться в середу, 22 вересня, в год. 2. по полудні з погребового закладу Івана Ковальчука 129 Grand St., Jersey City, N. J.

Дня 12. вересня 1948 р. помер у 28. роках недухи **МИХАЙЛО КІКТА**, член 204. відділу У. Н. Союзу в Нью Йорку.

Покійний похований у смутку жінки Еви, три дочки і сина, затів і внуки. Похороном покійного займалася його родина й прийняла в супроводі о. Михайла Олексія з Білоскель, Па. Поховано його на цвинтарі в Плейнс, Па. — В. П. П.

Дня 9. вересня 1948 року померла **ЛЮДВІКА БЛАГІТКА**, членкиня Бр. Сою. св. Духа, від 237 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Покійна походила зі села Ортинчик, пов. Самбір, Зах. України. Похована в смутку мужа Луку, двоє синів: Йосифа і Володимира, і дві сестри.

Похорон відбудеться 13. вересня з дому жалоби при участі родичів, знайомих, членкинь Союзу Українок і Бр. Сою. св. Духа, до упр. правосл. церкви, а відтак на цвинтарі Lawn Croft. — В. П. П.

Голоситись на адресу: **UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE**, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні,

Кожний, хто бажає, щоби прислано ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до **UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE**, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

Адреса „Свободи“.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПЕРШЕ БРИТАНСЬКЕ „ВЕТО“ ПРОТИ ІЗРАІЛЯ

Париж, 21 вересня. В поінформованих колах тут заявляють, що Британія використає своє великодержавне право „вета“ (спротиву) проти прийняття держави Ізраїля до ООН. Це було б перше veto цієї країни в ООН. Проте, досі це не вплинуло формальне подання Ізраїля в цій справі і теж не вважається за правдоподібне, щоби воно могло прийти на чергу ще під час теперішньої сесії ООН.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“

ПОШУКУВАННЯ

Брата мого батька, **СЕРГІЯ КЛЕМАНСЬКОГО**, що до 1929 р. замешкував в околицях Нью Йорку, пошукує **Лілія Клеманська**, дочка Михайла і Анни. Пошукуваний є родом з міста Кієва і виїхав до З.Д.А. в 1918 р. Тих, що його знають, ласкаво прошу повідомити мене на таку адресу: **Lydia Klemanska, 3321 Belair St., Ville St. Michel, Montreal 38, P. Q., Canada.**

УЧИТЕЛЯ. — Українська Правос. Парохія в Пасейк, Н. Дж., пошукує учителя до ведення хору, парохіальних шкіл і представлення.

Голоситись листом — **47 HOPE AVENUE, PASSAIC, N. J.**

Comfortably air conditioned
Lytwin & Lytwin
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Eves 5-5545
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення. Ми укладаємо пре-красний ЦІЛІЙ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнта: **KAIN MORTUARIES, INC.**

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6763

225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядку погребам за \$150
ціна так низька як ніде
ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2668

Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 156 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6577

НОВИЙ ПРАКТИЧНИЙ
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ
АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВАР
Найбільше уживаних слів в загальній мові, з поданням довідкової англійської мови.
Задіяв Г. ПІЛІШКО.
Ціна 75 центів.
THE NEW PRACTICAL
UKRAINIAN-ENGLISH
— and —
ENGLISH-UKRAINIAN
DICTIONARY
giving the pronunciation of the most used English words in Ukrainian sounds.
By H. PLATSKO
Price 75 cents.
Замовлення прос з напередплатою
слати до:
“СВОБОДА”
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.